

Warszawa, dn. 07 maja 2013 r.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

ŻWbhż-mf-070-5(2)/13(1617)

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 08.05.2013 r.

nr 2145 podpis MPońec

p. R. Rapch
Biuro Prac Senackich
wpłynęło dn. 9.05.13
nr 3918 podpis *[signature]*

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na pismo z dnia 8 kwietnia 2013 r., znak: BPS/043-30-1233/13, przy którym przekazano oświadczenie złożone przez senatora Pana Jana Marię Jackowskiego wspólnie z innymi senatorami podczas 30 posiedzenia Senatu RP w dniu 4 kwietnia 2013 r., uprzejmie informuję, co następuje.

Mając na uwadze pojawiające się w ostatnim czasie doniesienia w mediach w sprawie incydentów w branży mięsnej, zarówno kierowany przeze mnie resort jak i służby mi podległe wzmocniły działania mające na celu eliminowanie niepożądanych zjawisk zagrażających bezpieczeństwu żywności.

Należy zauważyć, że działania, które pozwalają w głównej mierze ocenić skalę i źródła produkcji nienadającego się do spożycia przez ludzi mięsa i produktów z niego wytworzonych ze względu na jego jakość zdrowotną są prowadzone przez Inspekcję Weterynaryjną, m.in. w miejscach pozyskiwania mięsa takich jak rzeźnie, zakłady rozbioru czy zakłady przetwórstwa mięsa, w ramach prowadzonego przez tę Inspekcję nadzoru zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2010 r., Nr 112, poz. 744, z późn. zm.), a także przez Państwową Inspekcję Sanitarną w odniesieniu do ww. produktów znajdujących się w handlu detalicznym.

Inspekcja Weterynaryjna wzmoczyła kontrole w zakresie dobrostanu zwierząt w transporcie, uboju zwierząt i przetwórstwa mięsa, w tym również kontrole dotyczące

postępowania w zakładach przetwórstwa mięsa z produktami pochodzenia zwierzęcego, które przekazywane są z punktów sprzedaży ponownie do zakładu, z którego zostały zakupione.

W ramach wprowadzonego przez Inspekcję Weterynaryjną programu „Zero tolerancji”, którego jednym z elementów jest wzmożenie kontroli podmiotów podlegających nadzorowi Inspekcji Weterynaryjnej, dla przykładu tylko w dniach 17-23 kwietnia 2013 r. terenowe organy Inspekcji Weterynaryjnej na terenie całej Polski przeprowadziły 303 kontrole w rzeźniach, 257 w zatwierdzonych zakładach przetwórstwa spożywczego, 20 w chłodniach składowych, 271 w punktach skupu zwierząt, 237 u pośredników w handlu zwierzętami, 190 środków transportu produktów spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz 753 środków transportu zwierząt do 8h i powyżej 8h. Łącznie przeprowadzono 2031 kontrole.

W przypadku przedsiębiorców, co do których organy Inspekcji Weterynaryjnej stwierdziły niespełnianie odpowiednich wymogów prawa żywnościowego, a także do pełniących nadzór urzędowych lekarzy weterynarii, którzy w sposób niewłaściwy wypełniali swoje obowiązki, zostały wszczęte postępowania administracyjne.

Natomiast jeśli chodzi o działania mające na celu określenie skali i źródła produkcji sfałszowanego mięsa i produktów z niego wyprodukowanych, czyli produktów o niewłaściwej jakości handlowej należy zaznaczyć, że prowadzenie takich działań w odniesieniu do produktów znajdujących się w produkcji i obrocie jest w kompetencji Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. Zgodnie z art. 17 i 23 pkt 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. *o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych* (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577 z późn. zm.) prowadzone przez Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych kontrole polegają na sprawdzeniu czy artykuły rolno-spożywcze, znajdujące się w produkcji i obrocie, spełniają wymagania w zakresie jakości handlowej określone w przepisach o jakości handlowej oraz dodatkowe wymagania zadeklarowane przez producenta.

Celem prowadzonych przez Inspekcję JHARS działań kontrolnych jest przede wszystkim przeciwdziałanie wprowadzaniu do obrotu artykułów rolno-spożywczych o niewłaściwej jakości handlowej, w tym artykułów zafałszowanych, czyli takich, których skład jest niezgodny z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych albo w których zostały wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie rzeczywistego składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów.

Kontrole jakości handlowej prowadzone są w systemie kontroli planowych oraz doraźnych. Kontrole planowe, prowadzone zgodnie z Rocznym ramowym planem kontroli, oparte są o analizę sytuacji na rynkach rolnych, wyniki poprzednich kontroli oraz propozycje tematów zgłaszane przez instytucje współpracujące z IJHARS, w tym przez Inspekcję Handlową. Kontrole doraźne, podejmowane są w trybie natychmiastowym, pozwalają na szybką reakcję na niekorzystne zjawiska pojawiające się w obszarze jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Jednym z obszarów, w którym kontrola jakości handlowej prowadzona jest przez Inspekcję JHARS systematycznie co roku jest m.in. rynek przetworów mięsnych. Kontrola ma na celu wykrywanie zafałszowań przetworów mięsnych poprzez stosowanie tańszych surowców lub wszelkiego rodzaju zamienników surowcowych niezadeklarowanych przez producentów. Producent jest zobowiązany do zamieszczenia w oznakowaniu przetworów mięsnych rzeczywistego wykazu składników użytych do jego wytworzenia. Konsument ma więc prawo oczekiwać, że informacje wskazane na etykietach są rzetelne i zgodne z prawdą.

Podczas tych kontroli przeprowadzane są badania składu surowcowego przetworów mięsnych pozwalające na wykrywanie DNA charakterystycznego dla określonego gatunku mięsa dodawanego do przetworów mięsnych.

Badania laboratoryjne przetworów mięsnych przeprowadzone w 2012 r. metodą PCR wykazały, że w przypadku 4,4% partii wędlin poddanych analizie, skład surowcowy podany przez producentów na etykietach był niezgodny ze stanem faktycznym. W niektórych wyrobach deklarowanych jako wieprzowe stwierdzano obecność surowca pochodzenia drobiowego. Dodatek niedeklarowanego surowca drobiowego dotyczył głównie kielbas, w których wsad mięsno-tłuszczowy został poddany homogenizacji. Kontrole realizowane w 2011 r., przy wykorzystaniu analizy DNA, również wykazały przypadki obecności niedeklarowanych składników pochodzących z drobiu.

W stosunku do przedsiębiorców wprowadzających do obrotu zafałszowane przetwory mięsne zostały wszczęte postępowania administracyjne celem nałożenia kar pieniężnych.

Przedstawiając powyższe informacje, należy podkreślić, że przestrzeganie przepisów prawa, w tym wymagań w zakresie składu surowcowego zgodnego z informacją podawaną konsumentowi w oznakowaniu środków spożywczych jest obowiązkiem spoczywającym na przedsiębiorcach branży spożywczej, natomiast podstawowym obowiązkiem służb kontrolnych jest weryfikacja zgodności praktyk stosowanych przez przedsiębiorców z wymaganiami określonymi przepisami prawa.

Niezależnie od powyższego, pragnę poinformować Pana Marszałka, że w związku z negatywną kampanią medialną dotyczącą jakości polskiej żywności, Zarządzeniem nr 4 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 kwietnia br., powołany został Zespół ds. ochrony wizerunku produktów rolno-spożywczych, którego celem jest zapewnienie przepływu informacji kierowanej do opinii publicznej pomiędzy polskimi instytucjami odpowiedzialnymi za wspieranie i promocję produkcji rolno-spożywczej a przedstawicielami funduszy promocji produktów rolno-spożywczych oraz organizacjami zrzeszającymi producentów. Do zadań Zespołu należy natychmiastowe reagowanie w sytuacjach kryzysowych na rynku rolno-spożywczym oraz prowadzenie długofalowych działań mających na celu budowanie lub utrwalanie pozytywnego wizerunku polskiej żywności, zarówno na rynkach zagranicznych, jak i na rynku krajowym.

Dotychczas odbyły się dwa posiedzenia Zespołu, podczas których omówiono bieżące wydarzenia związane z sytuacją polskich produktów rolno-spożywczych na rynkach

zagranicznych, ze szczególnym uwzględnieniem rynku czeskiego i słowackiego, propozycje mechanizmów działań w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz promocji i ochrony wizerunku polskiej żywności na rynkach zagranicznych.

Jednocześnie, w związku z pojawiającymi się w mediach zagranicznych informacjami dyskredytującymi wizerunek jakości polskiej żywności, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wspólnie z Agencją Rynku Rolnego oraz placówkami dyplomatycznymi, w celu ochrony wizerunku polskiej żywności zaplanowało realizację wielu działań promocyjnych na rynku czeskim i słowackim.

Reasumując, pragnę zapewnić Pana Marszałka, że podległe mi służby kontrolne w przypadku stwierdzenia w kontrolowanych podmiotach niezgodności z obowiązującymi przepisami prawa podejmują zdecydowane kroki w celu wyeliminowania zaistniałych uchybień. Niemniej jednak należy podkreślić, że odpowiedzialność za wprowadzanie na rynek żywności należy do podmiotów działających na rynku spożywczym, które prowadzą działalność związaną z jakimkolwiek etapem produkcji, przetwarzania i dystrybucji żywności. Spoczywająca na nich główna odpowiedzialność za bezpieczeństwo wprowadzanej na rynek żywności skutkuje również koniecznością ponoszenia konsekwencji w przypadkach stosowania nieuczciwych praktyk.

Pragnę również podkreślić, że w podległym mi resorcie na bieżąco prowadzony jest monitoring informacji medialnych dotyczących m.in. kwestii związanych zarówno z bezpieczeństwem jak i jakością polskiej żywności. Jednym z narzędzi mających przeciwdziałać negatywnej kampanii medialnej dotyczącej polskiej żywności, poza dokonywaniem sprostowań nieprawdziwych informacji, jest działanie prowadzone przez powołany Zarządzeniem nr 4 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 kwietnia br. Zespół ds. ochrony wizerunku produktów rolno-spożywczych.

Wyrażam przekonanie, że wszystkie te elementy przyczynią się do ochrony wizerunku polskiej żywności na rynkach zagranicznych i spowodują, że dodatnie saldo eksportu żywności jakie notuje Polska pozostanie co najmniej na niezmiennym poziomie.

Z poważaniem

up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSZEFRETARZ STANU

Zofia Szalczyk